

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Dette er en digital kopi af en bog, der har været bevaret i generationer på bibliotekshylder, før den omhyggeligt er scannet af Google som del af et projekt, der går ud på at gøre verdens bøger tilgængelige online.

Den har overlevet længe nok til, at ophavsretten er udløbet, og til at bogen er blevet offentlig ejendom. En offentligt ejet bog er en bog, der aldrig har været underlagt copyright, eller hvor de juridiske copyrightvilkår er udløbet. Om en bog er offentlig ejendom varierer fra land til land. Bøger, der er offentlig ejendom, er vores indblik i fortiden og repræsenterer en rigdom af historie, kultur og viden, der ofte er vanskelig at opdage.

Mærker, kommentarer og andre marginalnoter, der er vises i det oprindelige bind, vises i denne fil - en påmindelse om denne bogs lange rejse fra udgiver til et bibliotek og endelig til dig.

Retningslinjer for anvendelse

Google er stolte over at indgå partnerskaber med biblioteker om at digitalisere offentligt ejede materialer og gøre dem bredt tilgængelige. Offentligt ejede bøger tilhører alle og vi er blot deres vogtere. Selvom dette arbejde er kostbart, så har vi taget skridt i retning af at forhindre misbrug fra kommerciel side, herunder placering af tekniske begrænsninger på automatiserede forespørgsler for fortsat at kunne tilvejebringe denne kilde.

Vi beder dig også om følgende:

- Anvend kun disse filer til ikke-kommercielt brug
Vi designede Google Bogsøgning til enkeltpersoner, og vi beder dig om at bruge disse filer til personlige, ikke-kommercielle formål.
- Undlad at bruge automatiserede forespørgsler
Undlad at sende automatiserede søgninger af nogen som helst art til Googles system. Hvis du foretager undersøgelse af maskinoversættelse, optisk tegngenkendelse eller andre områder, hvor adgangen til store mængder tekst er nyttig, bør du kontakte os. Vi opmuntrer til anvendelse af offentligt ejede materialer til disse formål, og kan måske hjælpe.
- Bevar tilegnelse
Det Google-"vandmærke" du ser på hver fil er en vigtig måde at fortælle mennesker om dette projekt og hjælpe dem med at finde yderligere materialer ved brug af Google Bogsøgning. Lad være med at fjerne det.
- Overhold reglerne
Uanset hvad du bruger, skal du huske, at du er ansvarlig for at sikre, at det du gør er lovligt. Antag ikke, at bare fordi vi tror, at en bog er offentlig ejendom for brugere i USA, at værket også er offentlig ejendom for brugere i andre lande. Om en bog stadig er underlagt copyright varierer fra land til land, og vi kan ikke tilbyde vejledning i, om en bestemt anvendelse af en bog er tilladt. Antag ikke at en bogs tilstedeværelse i Google Bogsøgning betyder, at den kan bruges på enhver måde overalt i verden. Erstatningspligten for krænkelse af copyright kan være ganske alvorlig.

Om Google Bogsøgning

Det er Googles mission at organisere alverdens oplysninger for at gøre dem almindeligt tilgængelige og nyttige. Google Bogsøgning hjælper læsere med at opdage alverdens bøger, samtidig med at det hjælper forfattere og udgivere med at nå nye målgrupper. Du kan søge gennem hele teksten i denne bog på internettet på <http://books.google.com>

Scan
6744
1.81

WIDENER

HN NAAI F

ALUND

ALITET

OGH

ALITET

HARVARD COLLEGE LIBRARY

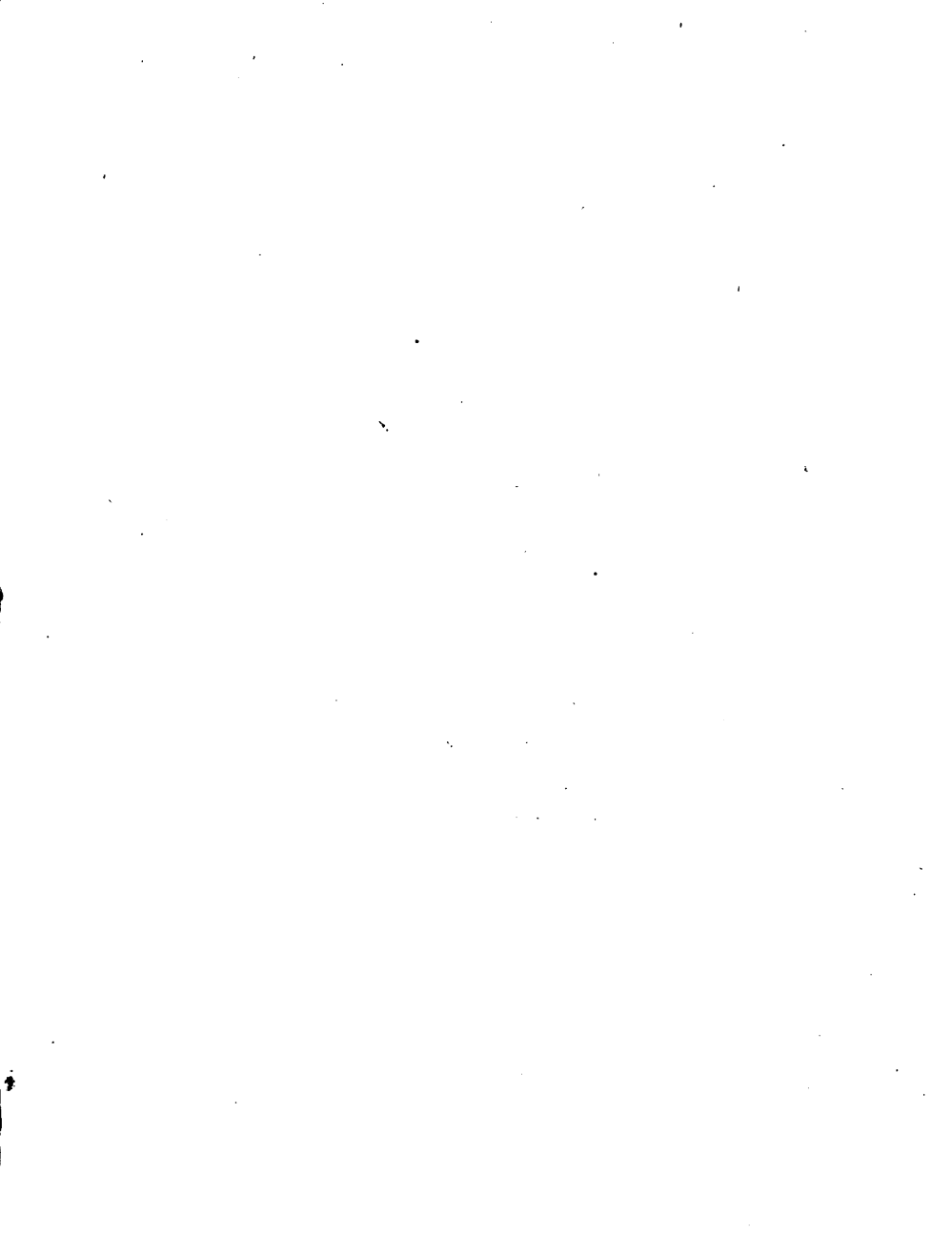

FROM THE
George Schünemann Jackson
FUND

FOR THE PURCHASE OF BOOKS ON
SOCIAL WELFARE & MORAL PHILOSOPHY

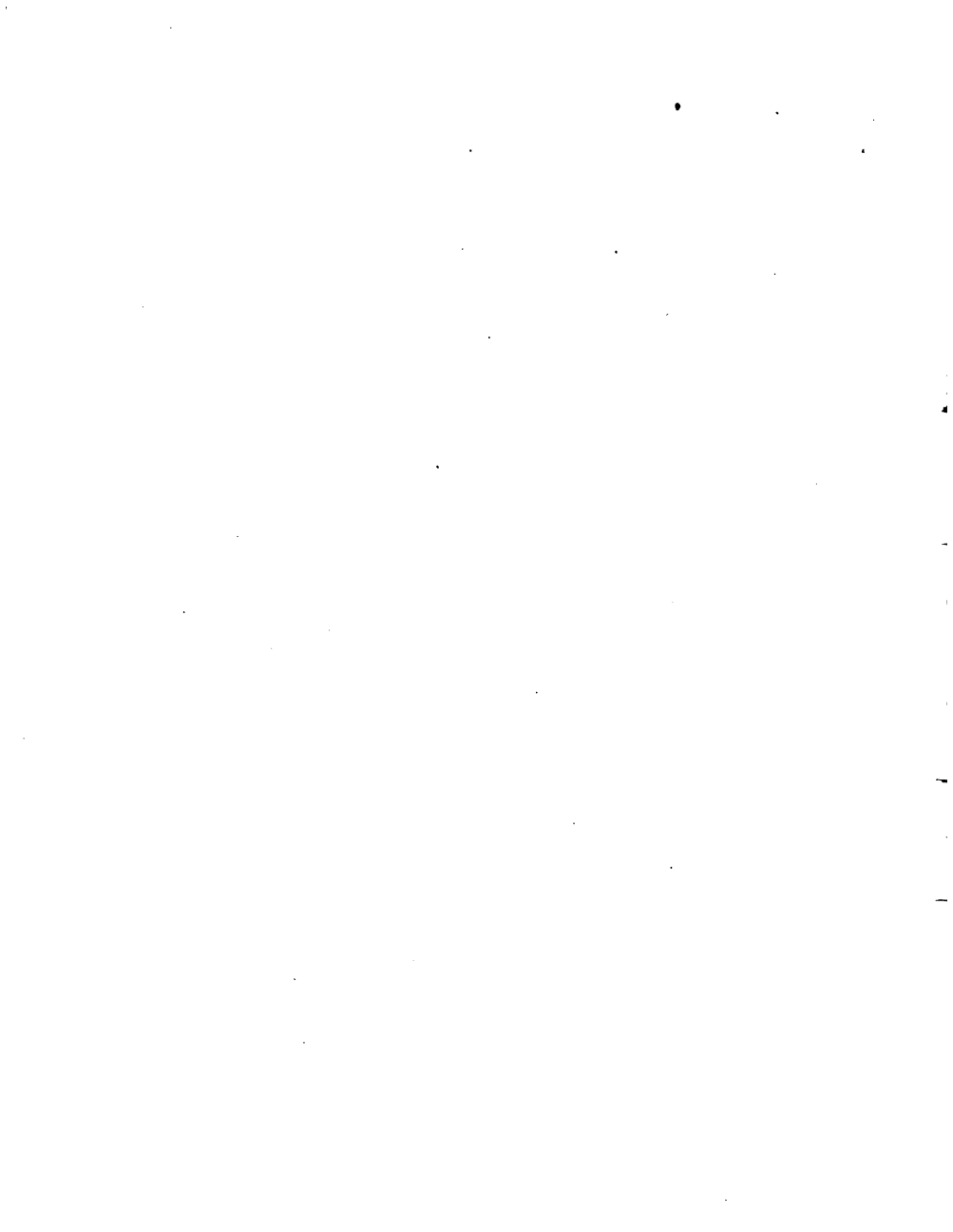

GIVEN IN HONOR OF HIS PARENTS, THEIR SIMPLICITY
SINCERITY AND FEARLESSNESS

IDEALITET OG REALITET.

IDEALITET OG REALITET.

REDEGJØRELSE OG SLUTTELIGT GJENSVAR

TIL

DIGTEREN DR. PHIL. S. SCHANDORPH.

AF

H. V. KAAALUND.

KJØBENHAVN.

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN).

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & Co.

1879

Printed in Denmark

Sean 6744.1.81

✓

**HARVARD COLLEGE LIBRARY
JACKSON FUND**

Oct 13, 1925

L

Oprindelig trykt i »Nær og Fjær«, Nr. 359.

Har jeg tøvet forlænge? Kommer jeg forsilde?
Troede man mig vaklende — muligvis slagen?
Husk: jeg er Andet end Stridsmand for Smagen,
har ej mit Stade just ved Skjønhedens Kilde;
derimod saa god en Lejlighed som Faa
til at sætte mig ind i »det Forlorne og Raa«.
Man kan gjerne — jeg siger det uden Ironi —
gjøre mig strax til Professor deri:
jeg studerer det daglig — næsten mikroskopisk.
— Det noteres kun her, for at Alle kan forstaa,
at mit Livssyn er ikke utopisk.

Du, som har stillet imod mig dit Bryst,
det frejdige, brave, — som Du kalder en »Bringe« —
aldrig, mig synes, har Du løftet din Vinge
smukkere som Digter end nu i denne Dyst!
— Denne Sejr alt er ikke saa ringe!

Du staar i Ny og jeg staar i Næ. —
 »Her er Rhodus«, har Du sagt, og du byder mig »springe«.
 Nej: højere tilvejs vil jeg prøve Dig at svinge!
 Endnu har jo ej Du tvungen mig i Knæ!

Tappert har Du søgt at parere det Slag,
 som jeg slog Realismens Fantaster i Planeten:
 Dem, som mangler Syn for det Kaos, der er bag.
 Paa den selv, som Du véd, har jeg aldrig kastet Vrag.
 — Verdenskampens Alvor! — naar har jeg belét
 den?

Jeg har rejst kun paany den ældgamle Sag:
 Idealet contra Realiteten!

Dommen i højeste, sidste Instans —
 ak, Gud hjælpe os! Længe skal der grubles og drømmes,
 og kæmpes og lides, før der sluttelig dømmes,
 før Sandheden viser sig i hele sin Glans!
 — Vi er Digtere kun, — vi følge vor Mission:
 Vi vil overbevise, — lad de Andre bevise
 og synge deres evige prosaiske Vise:
 »Hvad nytter Eders Blomster? Vi kan dem ikke spise.«
 Vi holde os oppe i vor Region;
 kappes om, hvor langt vore Stemmer kan række;
 tale til vor Tid af vor fulde Person
 og lytte til det Ekko, vi vække!

Føre vi en Strid om spidsfindige Ord?

Nej! højt skal det siges: Sagen er stor!

Den berører os Alle,

livad enten vi pløje Hav eller Muld,

»granske Tankernes Zoner« — »svinge Plektre af Guld«,

eller drejer, om Du vil, paa en Skralde!

Den slynger sig ind i, hvad vi tænker og tror,

omfatter Smagen — Livssynet — Bunden —

peger op imod Himlen og ned imod Jord.

Ikke sandt? Vi maa tage den fra Grunden!

Hvad forstaar Du nu først ved Realitet?

Hold dette mit Digt mod Tippen af din Næse,

saa skeler dine Øine — Du kan slet Intet læse.

— Saa gaar det jo i Livet, min kjære Poet,

saadan har Tusinder paa Verden jo set.

Alle vil de dø paa, deres Syn er det rigtige;

Ingen er saa sikre som de Selvkloge — Vigtige.

Hvad der gjælder om Regnbuen gjælder om Mer:

det Sete beror paa Øjet, der ser.

Tingen er Tingen, — men Standpunktet — Smagen —

Stemningen — Kundskaben ændrer dog Sagen.

Virkeligheden, som synes saa klar,

holder dog de klogeste Høns tidt for Nar;

selv om den har Korpus og kan gribes af Haanden,

maa den opfattes dog og spejle sig i Aanden.

— Hvad En har beundret, har en Anden belét!

Alt, hvad Du sanser, er jo Led kun og Dele:
 Brøker, som skal stemme i din Sjæl med et Hele!
 Samler dit Aandsspejl? — eller viser det spredt?
 Faar det os Andre maaske til at skele?
 Eller giver det kun, almindeligt fladt,
 en sjælløs Reflex som Spejlet i din Stue
 af Alt, hvad der kommer tilfældigt tilskue
 og ligesaa tydelig kan ses af en Kat,
 ja, bedre maaske af en mangeøjet Flue?

Da sætter jeg paa Hovedet haanligt min Hat,
 thi da kan hver Vandpyt, hver Mudderpøl det Samme:

— Pokker da staa i al Fantasi!
 Vi kan hjælpe os herligt med Fotografi!
 Hvad skal vi med Naturen malet og i Ramme,
 naar Virkeligheden som den ægte Poesi
 gjør Kunst og Geni
 og hvad Herligt de har frembragt tilskamme!

Det mener Du ej! jeg véd det jo godt:
 Du er virkelig Digter, — ej Virkeligheds' blot!
 Du vil frem med din Tid; Du føler dens Gjæring,
 har ingen Ro
 til at sidde og visne af aandelig Tæring;
 Du vil suge af Livet selvstændig din Næring.
 Bravo! min Ven, her mødes vi To:
 Jeg er med! jeg forstaar dem, der søger og længes.
 Jag kun dit Bo'r

ned i den friske, moderlige Jord, —

spræng kun Granitten, min ærlige Bro'er!

— Men pas paa, hvad i Farten der sprænges!

»Vejen til det Nye gaar gennem det Raa«! —

Ja, saadan kom de store Tider tillive!

Nu vel, — men behøver vi det først at forskrive?

Ulykken er, saavidt jeg kan forstaa,

vi er alt Andet nu end naive.

Denne Digternes Trampen med Vandstøvler paa,

denne vældige Trumfen i Bordet med Knoerne,

hvorved nu man hævder sin stærke Person, —

— Du siger: for at »drille blot den fine Portion« —

synes mig at smage af lidt Affektation.

— Jeg beundrer ej Afmagtsheroerne!

»Skal Digteren da kvindre som en Stillids i Bur?«

Ak nej! Du kjender mit, Du har set jo dets Mur.

Bag dets smedede Gitter

ligger der en mærkelig Verden paa Lur.

Jeg kan ogsaa tale med om Menneskenatur,

om »Ordens«- og — Uordensbanditter!

Øs kun af Livets evige Væld!

Der er nok til os og de ufødte Slægter.

— Sænk kun din Spand saa dybt, Du det mægter!

Men glem ej: vi staa til en Fortid i Gjæld!

Ingen har elsket Naturen mer end jeg —
elsket og beundret den fra Solen til Sivet!

Ingen mer end jeg
følt sit Hjerte pulsere i Menneskelivet!

Men ikke har jeg set
paa Verden som en drømmende Søndagspoet;
ærligt har jeg skjelnet mellem Synet og Tingen.
Derfor gaar jeg Spørgsmaalet dristig paa Klingen:
har jeg stræbt efter Sandhed, eller lever jeg i Skin?
Prøve sig selv er det Første, der bør gøres!
— Spørgsmaalet viser baade udad og ind;
Verden, den ydre, og den i vort Sind
er to Magter, som begge maa høres.
Den ydre er stærkest, mod den er vi smaa;
den er til uden os — det føle vi Alle;
dog holde vi paa den, som skulde den falde!
Det er den, som de Fleste forløfte sig paa!
Nogle bli'er Krøblinge — Andre bli'er trætte —
Peer bli'er Filister og Povel Fantast. —

Finde det Rette,
det Standpunkt i Sjælen, hvor Foden staar fast,
det synes saa simpelt, især for de Lette,
dem, som har Dommen parat i en Hast.

Jeg tilstaar det ærlig:
jeg har gledet og snublet, mig var Kampen besværlig;
færdig blev jeg aldrig, jeg higer endnu
fremad mod Lyset med brændende Hu,
lige beredt til at vare og vække.

Men aldrig vil jeg trække
for Modens Triumfvogn eller spænde som Du
mig som Stanghest for det, de kalde Fremtidspoesien,
før jeg véd, hvilken Aand der er i'en!

Er den god eller slet?
Dette »brændende Spørgsmaal« har Du taget for let.
»Hvor Livet er, er Retten!« — Skal det være
Svaret?

Hvad strides vi da om? — Saa er Alt jo forklaret;
saa har jo de »bismarckske Kanoner« havt Ret!

Mongoler og Vandaler
og alt det Barbari, der har plaget vor Jord
og spyttet og trampet paa Moral og Idealer,
har det smukkeste Valgsprog i disse dine Ord!
Under dem kan jo Ukrudtet brede sig mægtigt,
— under dem er vi fortabt og kan strax række Hals!
Hvor Livet er, er Retten! hvor tordnedes det
vægtigt
ved Sveaborg, Sadowa, ved Dybbøl og Als!.

Synes Dig Kulturen et fortsat Sejerstog
stadig op ad Bakke mod Frihed og Lykke?
Du, som dog er ferm i de store Verdenssprog,
ak! se de sorte Blade i Historiens Bog:
Har dit Hjerte ej gyst ved deres Skygge?

Hvilken Trængsel! Hvilke Skrig! Hvilken Pilegrimsgang!
 Hvilke knuste Illusioner! Var Vejen ej trang?
 Har Du Øre alene for Befrielsens Sang?
 Har Du aldrig selv følt Skoen at trykke?

Regn ej med Mennesker, som de var Tal!
 Det er »Menneskers dyre Liv«, det just gjælder!
 Aldrig har jeg talt, som om Verden stod for Fald;
 jeg har spurgt kun: om Dagen ej hælder?
 Sol vil atter lyse! — men lang er mangel Nat,
 Vinter i Naturen følger efter Sommer;
 Frugten maa bjerges, før Sluttiden kommer. —
 Naar Vinterstormen raser henover Skov og Krat,
 da ryster man fra Træerne ej Blommer!

Mit Haab om Lysets Sejr er ej mindre end dit.
 Om Maalet, jeg tror, er vi enige i Grunden;
 — om Midlerne? Nej! Jeg siger det frit:
 I sætte Basunerne for ofte til Munden.
 Ouverturen selv til Faust kan man høre for tidt!

Jeg har vovet at dømme paa menneskelig Vis,
 maaske noget vel »kategorisk og fyndigt«;
 mulig var det syndigt
 af mig, der jo aldrig har Livet studeret —

jeg siger det med Suk — endsige flaneret,
 i Kulturlivets Centrum: det glimrende Paris.
 Mit eneste Mandat og Fuldmagtsbevis
 til at tale, er det, jeg præstered'.
 Er det sandt: jeg har Vinger paa Hat og paa Hæl,
 saa takker jeg ham, der har skjærmet min Sjæl
 og indblæst sin Aande i Leret!

Saalænge jeg ejer af Digterild en Gnist,
 vil jeg væрге Idealet af min yderste Evne.
 Kald mig Romantiker — kald mig Realist!
 Et véd jeg vist: ·
 mit Standpunkt er endnu »paa det Jevne«!

Du har Aand, Du har Lune, din Pen kan være fin;
 skjæmt Du kun dristig, selv til Grænsen af det Grovel
 Kraften skal ej stækkes! — For at vinde, maa man vove!
 Men Kunstens Verden, Ven, har og sin Disciplin —
 man synder ej med Forsæt mod dens Love!

Hvad jeg fordrer af Dig er Festivitas blot.
 Selv Holberg den hævded, hvor drøjt han end skjæmted
 hvor straalere den ej høj bag Aristophanes' Spot!
 — Nu savned jeg den stundom; — det var derfor, jeg
 klemmed
 og vendte mig vred mod »det, jeg fandt raat«.

Om Byron har jeg sagt jo det Samme som Du:
Der var Trods i hans Sange, der var Tvivl, der
var **Gru**;
men Du glemte hvad jeg skrev om hans Smerte.
Jeg har læst hans Don Juan, hans Manfred og Kajn,
men over dem lyste Poesiens Himmeltegn,
og i dem hans store, stolte Hjerter!

Husk vel: Det var under »den evige Fred«,
at han: Philhelleneren — Frihedsmanden —
Aristokrat til hver Tomme og Led,
skjød Britaniens »cant« sine Pile i Panden.
Regn Du ham kun til hans Tids Realister:
Digter var han først, **Romantiker** med!
— Hvis Logik mon det er nu, som brister?

Han beviser just, Ven, hvad Shakspeare end mer
har bevist: at det, som adler Poeten,
er hans Kraft til at løfte Realiteten
i Højde med de store, evige Ideer.
Fra dem faar den Glorien — fra dem straal'er Glansen.
Intet er for simpelt, Intet for raat, .
Alvor og Spøg og Sværmeri og Spot
tumler sig i Dansen!
Stort bliver større og Intet for smaat!
William Shakspeare, Dig tilkommer Kransen!

Du tror »paa Naturens uendelige Kraft«!
 — Som de gamle Ægyptere troede paa Nilen?
 (De tilbad jo ogsaa engang Krokodillen.)
 Nej, kjæreste Ven, paa det Kasteskæft
 vil jeg ikke ride med! — Jeg gaar til Kilden!

Aldrig har jeg gjort Naturen til min Gud.
 Jeg har drømt, jeg har anet en højere Orden,
 — men fattet den? nej! Hver Orm, som paa Jorden
 krymped sig i Smerte, mig mindet om dens Brud!
 — Den moderlige Isis med de tusinde Bryster
 og den yppige Lotusblomst i sin Haand,
 har Forraadnelsen til Søster,
 giver ej vor Aand
 det Svar, som frelser og trøster!
 Skarabæen, der ruller mellem sine Ben
 Solkuglen, — ja selv den store Osiris:
 Solguden selv er saa kold som en Sten.
 Kun han, der har givet vort Øje en Iris,
 der trækker sig sammen for altformegit Lys,
 kan løse os Gaaden og frelse fra det Gys,
 der gaar gennem Livet
 og sukker gennem os, som gennem Sivet!

Du spørger, hvad jeg tror paa? Nu vell det maa ud:
 paa Frihedens Sejr, men gennem Personen, —

paa den **største**, som vandtes igjennem Torne-
kronen, --

paa de ti Mosebud, --
og paa **ham**, som kun kan læge denne Verdens
dybe Brud:

Den almægtige Gud,
som hverken Prometheus, Dr. Faust eller Fanden,
endsige nogen Anden
ved Hjælp af den Praas, man kalder Menneskeforstanden,
har stødt eller støder fra Tronen!

This book should be returned
to the Library on or before the last date
stamped below.

A fine of five cents a day is incurred
by retaining it beyond the specified
time.

Please return promptly.

